

їм користуватися будь-яким самостійно підготовленим допоміжним матеріалом у вигляді планів відповіді, коротких конспектів, ключових слів, значеннєвих опор до тексту і т.п. Незалежно від вибору конкретних форм надання допомоги таким студентам варто пам'ятати, що саме диференціація допомоги в навчанні є головним напрямком у вирішенні проблем індивідуалізації навчання. Незалежно від того, що визначається як основна мета вивчення іноземної мови: читання або усне мовлення, — ця мета завжди комунікативна. Відповідно до цього зміст процесу навчання має бути також орієнтованим на вироблення комунікативних навичок.

*Л. М. Кучер, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ф-ту МЕіМ*

ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ВИДІВ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ (НЕХАЙ ЗАНЯТТЯ БУДУТЬ ЦІКАВИМИ!)

Сучасна теорія і практика викладання іноземних мов поставлені перед необхідністю розвивати духовну сферу студента, підвищувати гуманітарний зміст навчання, повніше реалізовувати виховно-освітний потенціал навчального предмету відповідно до індивідуальності кожного студента.

Працюючи викладачем іноземної мови протягом багатьох років, я впевнилася в тому, що успіх у навчанні і вихованні досягається не тільки завдяки «сліпому» дотриманню Методичних схем і систем, які складають основу навчально-методичного комплексу, а завдяки творчому підходу до його реалізації, що дозволяє передусім сформувати у студентів потребу навчатися, уміння раціонально працювати, розвивати їхні розумові здібності, мовну активність, виявляти творчість і самостійність у вирішенні ухвалених завдань.

Для себе я зробила наступні висновки: лише захоплений справою здатний захопити інших; навчити студентів мислити творчо здатний лише той, хто сам творчо підходить до організації їхньої діяльності. Потрібно завжди пам'ятати, що наше відношення до справи завжди передається й студентові.

Приступаючи до роботи над темою, необхідно чітко уявляти собі, чому конкретно повинні навчитися студенти, що вони повинні знати і вміти. Цьому сприяє перспективний тематичний план, побудований з врахуванням індивідуальних здібностей і ін-

тересів студентів. У такому плані я передбачаю, відбираю і комбіную все те, що підводить студентів до бажаного результату і виділяю із вправ і текстів лексику для активного засвоєння, іноді перерозподіляю мовленевий матеріал, передбачаю тематику і зміст підсумкових повідомлень студентів, визначаю форми і методику проведення узагальнюючих занять повторення пройденого матеріалу, підготовку до них студентів.

Вважаю за необхідне ґрунтовно продумувати кожне заняття, щоб провести його як єдине ціле, з чіткими установками, направленими на розвиток розумової і мовної активності студентів, з обґрунтованими переходами від одного етапу до іншого. Спонукаю студентів до аналізу, висновків, суджень. Комбіную матеріал різних занять в один новий, пов'язуючи його з життєвими ситуаціями, передбачаю індивідуальні завдання різного характеру (пошукові, випереджаючі тощо). Особливу увагу приділяю організації самостійної роботи студентів (індивідуальні, парами, трійками, групами, колективної), забезпечуючи при цьому максимальну зайнятість кожного. Всі етапи занять закінчуються аналізом виконаної студентами роботи, показом досягнутого результату.

Старанно визначаю форму плану занять, зручну для роботи, так як він є опорою для викладача, сигналом до діяльності. Такі розділи мого плану: Основні завдання... Оснащення... Контроль... Індивідуальні завдання (окремо студентам, не обов'язково слабким)... Завдання додому...

Однією з ефективних форм активізації мовно-розумової діяльності студентів є групова форма роботи, яка дозволяє значно збільшити їхню мовну практику, розвивати творчу ініціативу. Матеріалом для групової роботи є вправи і тексти підручника та додаткових посібників. Обов'язкова умова — коротке знайомство слухачів з ситуацією. Це робить студент-консультант.

Контроль — невід'ємна частина навчального процесу. Результативним є контроль знань, умінь і навичок, якщо він проводиться в цікавій для студентів формі, з елементами змагання, спонукаючи кожного продемонструвати свої знання і вміння.

Запорукою успіху вважаю взаємовідносини зі студентами. Важливо зрозуміти кожного, вміти бачити їхні очі, слідкувати за перебігом їхньої думки, «крокувати» разом з ними, виховувати кожним своїм рухом, навчати студентів вчитися, залучати кожного до активної розумової і мовної діяльності, розвивати їхню творчу ініціативу. Разом з ними я радію і дивуюсь новому, спостері-

гаю, осмислюю, аналізую, оцінюю, роблю висновки, підбиваю підсумки.

На заняттях ми — єдине ціле, зацікавлені і працездатні, цілеспрямовано йдемо до вирішення поставлених завдань. Шляхи їх вирішення у нас часто нестандартні, що забезпечує зацікавленість у навчанні, високу працездатність кожного, безпосереднє спілкування студентів один з одним, з викладачем, якість знань, бажання працювати вдома, творчу ініціативу.

Нестандартність буває «чисто нашою», тобто винайденою мною та студентами, іноді ми застосовуємо відомі прийоми, вносячи в них свою «родзинку». Нестандартність не виключає, а припускає чітку цілеспрямованість серії занять і кожного з них, дотримання методичних вимог.

Основним матеріалом, що підлягає засвоєнню, є матеріал підручника, але робота з ним організовується таким чином, що виправи перестають бути вправами, а стають мовною ситуацією і виконуються часто гри, в тому числі і рольові групами, парами, індивідуально.

Кожному з нас притаманна несамовита тяга до нового. Застосовувати один і той же прийом довгий час неможливо, так як від нього стомлюються і студенти, і викладач. Тому необхідно постійно перебувати у пошуку, знаходити особистий підхід при організації різних видів навчальної роботи. Тільки тоді успіх гарантовано!

*О. І. Ладигіна, викл.,
кафедра української мови та літератури*

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ РОБОТИ СЛУХАЧІВ ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ФАКУЛЬТЕТІ ДО ВУЗІВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Вивчення української мови на факультеті до вузівської підготовки передбачає повторення матеріалу, засвоєного в середній школі, удосконалення навиків правильного усного мовлення та вживання літературної мови в писемній формі, піднесення рівня загальної культури слухачів та підготовку їх до студіювання у вищому навчальному закладі. Поглибити й систематизувати набуті в середній школі знання з лексикології, фонетики, словотвору, ознайомити з науковими основами орфографії та пункту-